
Saknr: 2020/45548-1
Saksbehandlar: Bente Blytt
Ingebjørg Erikstad

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for opplæring og kompetanse		13.05.2020
Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon		14.05.2020
Hovudutval for kultur, idrett og integrering		19.05.2020
Fylkesutvalet		28.05.2020
Fylkestinget		09.06.2020

Integrering - nye oppgaver for fylkeskommunen - strategi og vidare arbeid

Forslag til innstilling:

1. Fylkestinget tek orienteringa om dei nye oppgåvene på integreringsfeltet til vitande.
2. Fylkestinget meiner at Vestland fylke skal vere eit godt integreringsfylke. Fylkeskommunen vil arbeide vidare med å utvikle og ta i bruk gode modellar for integreringsarbeidet. Arbeidet vert utvikla i samarbeid med stat, kommunar, andre regionale aktørar og frivillig sektor.
3. FN sine berekraftsmål står sentralt i integreringsarbeidet, og fylkestinget viser til arbeidet med utviklingsplan for Vestland og den plass berekraftsmåla har fått der. Fylkestinget legg til grunn at integreringsfeltet vert del av regional planlegging som skjer i etterkant av vedtak om utviklingsplan for Vestland.
4. Fylkesutvalet får fullmakt til å gi uttale i sak om busetjing
5. Fylkestinget ber fylkesrådmannen legge utfordringane i denne saka til grunn for vidare arbeid i 2020, og innarbeide tiltak i forslag til budsjett og handlingsplan 2021/økonomiplan 2021-2024.

Samandrag

Fylkeskommunen har overtatt seks område på integreringsfeltet frå Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi) frå 1. januar 2020, jf Meld. St. 6 (2018-2019). Dette gjeld følgjande oppgaver: busetting av flyktningar, kvalifiseringsarbeidet, førebygging av negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlesting, samarbeid med regionale sektorstyresmakter og fylkeskommunar, frivilligheit og samfunnsdeltaking og tre tilskotsordningar - Jobbsjansen del B, mentor- og traineeordninga, og etableraropplæring for innvandrarar.

Det overordna målet i den nasjonale integreringspolitikken er rask kvalifisering av flyktingar gjennom arbeid og utdanning. Oppgaveoverføringa og innhaldet i oppgåvene utfordrar oss på tverrsektorielt samarbeid, og gir handlingsrom for utforming av regional politikk, men og klare forventingar om resultat. I saka vert det gjort greie for kva som vil vere nokre av utfordringane og føresetnadane for å lukkast med integrering i Vestland.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Per Morten Ekerhovd
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

1. Bakgrunn for saka

Som del av regionreforma vart seks område på integreringsfeltet overført frå Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi) frå 1. januar 2020, jf. Meld St. 6 (2018-2019) *Oppgaver til nye regioner*. Desse seks områda er:

Busetting:

Fylkeskommunen får ansvar for kapasitetsstyringa i busettingsarbeidet og skal, innanfor ramma av nasjonale kriteria for busetting, vurdere og anbefale kor mange flyktningar som bør busettast i den enkelte kommune. Flyktningar skal busettast i område der dei kan komme i arbeid og få tilbod om nødvendig utdanning og kompetanseheving.

Rettleiing og kompetanseheving av kommunane i deira kvalifiseringsarbeid: Fylkeskommunen får, innanfor ramma av nasjonal integreringspolitikk, ansvar for å følge opp kommunane i deira arbeid med kvalifisering av flyktningar, der arbeidet er stadavhengig, og kjennskap og nærleik til kommunane bidrar til betre oppgåveløysing.

Samarbeid med regionale sektorstyresmakter:

Fylkeskommunen får ansvar for å samarbeide om kvalifisering og integrering av innvandrarakar med sektorstyresmakter på regionalt nivå.

Førebygging av negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlesting: Fylkeskommunen får ansvaret for å forebygge negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlesting gjennom å bygge nettverk, dele kompetanse og samarbeide med relevante styresmakter og andre aktørar på regionalt og kommunalt nivå.

Tre tilskotsordningar:

Jobbsjansen del B, mentor- og traineeordningar og etableraropplæring for innvandrarakar.

Regional oppfølging av frivilligheit og samfunnsdeltaking:

Fylkeskommunen får ansvar for å følge opp arbeidet med frivilligheit og samfunnsdeltaking på regionalt nivå.

Bakgrunnen for overføringa er å legge til rette for positiv samfunnsutvikling i alle deler av landet, basert på regionale fortrinn, føresetnader og prioriteringar. Det er eit ønske frå regjeringa å styrke fylkeskommunane som samfunnsutviklarar med fleire verkemidlar til å utvikle fylket i ønska retning. Det er eit ønske å skape attraktive regionar og styrka vekstkraft, ved å legge til rette for at fleire kjem i jobb, at bedrifter får den arbeidskrafta dei treng og at fleire jobbar vert etablert, jf Meld. St. 6 (2018-2019).

IMDi vil framleis ha ei overordna nasjonal rolle i integreringsarbeidet. Parallelt med at oppgåver er ført over til fylkeskommunane, har IMDi avvikla regionkontora.

Dei nye oppgåvene er med på å utfylle fylkeskommunen sine oppgåver på integreringsfeltet, der særleg vidaregåande opplæring så langt har hatt viktige oppgåver. Dei nye oppgåvene og det ansvaret fylkeskommunen no har fått på integreringsfeltet, og som i stor grad er retta ut mot kommunar og sivilsamfunn, er med på å gjere fylkeskommunen til ein viktigare og meir heilskapleg aktør i integreringsarbeidet i Norge. Integrering må difor også bli ein del av den heilskaplege politikken til fylkeskommunen, og såleis gjennomsyre alt vi gjer innan innovasjon og næringsutvikling, opplæring og kompetanse, kultur og idrett, m.m. Dette fordrar godt tverrsektorielt samarbeid og samordning, både politisk og administrativt.

Fylkeskommunen må også vise ambisjonar gjennom å utvikle målretta tiltak og økonomiske verkemiddel på feltet.

Regjeringa la 24.04.2020 fram Prop. 89 L (2019-2020) *Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven)*. Vestland fylkeskommune ga høyringsuttale i saka i november 2019; jf FU-sak 8/19. Fylkesutvalet stilte seg der positive til at det kjem ny lov om integrering, med eit heilskapleg og langsiktig fokus på fleire felt, og også positive til at fylkeskommunen får fleire lovfesta oppgåver innan integreringsfeltet. I lovforslaget har § 4 fått følgjande formulering:

«§ 4 Fylkeskommunens ansvar

Fylkeskommunen er ansvarlig for det regionale integreringsarbeidet. Fylkeskommunen skal utarbeide planer for kvalifisering av innvandrere.

Fylkeskommunen skal anbefale hvor mange flyktninger som bør bosettes i den enkelte kommune i fylket.

Fylkeskommunen skal sørge for tilbud om karriereveiledning etter § 11 og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for deltagere som går fulltid i videregående opplæring etter § 30.

Departementet kan gi forskrift om fylkeskommunens ansvar for det regionale integreringsarbeidet.»

Det er ikkje oppgitt tidspunkt for handsaming og vedtak i Stortinget.

2. Mål for arbeidet

Det nasjonale målet i integreringspolitikken er rask kvalifisering av flyktningar gjennom arbeid og utdanning. Dette er nedfelt i Regjeringa sin integreringsstrategi 2019-2022 – *Integrering gjennom kunnskap*. Til grunn for dette nasjonale målet ligg forventningar i høve norsk språk og samfunnskunnskap, å vere aktiv i høve utdanning og/eller arbeid, og deltaking i norsk samfunnsliv. Integrering er arbeid på tvers i såvel fylkeskommunen som i kommunane og hos staten.

Vestland fylkeskommune legg i denne omgang Regjeringa sitt overordna mål til grunn i det vidare arbeidet. Integreringsarbeidet har mange utfordringar, men også mange moglegheiter og handlar om å ta ibruk tilgjengelege ressursar.

Fylkeskommunen må formulere sine mål både når det gjeld samordning på tvers, og når det gjeld å bidra til kvalifisering til arbeid, kompetanseheving, inkludering, samarbeid og førebygging. Dette vil m.a. skje kortsiktig gjennom å innarbeide integreringsperspektivet i relevant politikkkutforming, og gjennom konkretisering av mål og tiltak i samband med arbeid med budsjett og handlingsplan for 2021. Langsiktig må måla for integrerings- og inkluderingspolitikken formast i arbeidet med utviklingsplan for Vestland og i etterfølgjande regionale planar, strategiar og anna utviklingsarbeid. Å sjå moglegheitene og ta ibruk ressursane som ligg i enkeltmennesket, spele på etablerte strukturar og ev etablere nye dersom behova tilseier det, vil vere positivt for utviklinga i Vestland fylke.

3. Utfordringar

Låg sysselsetting blant innvandrarakar, særleg flyktningar og kvinner

Ut frå oppgåvene som er overført til Vestland fylkeskommune, og slik lovforslaget legg opp til, er det område som peiker seg ut som svært viktige. Dette gjeld samarbeid internt i fylkeskommunen og eksternt med samarbeidspartane med tanke på kvalifisering til arbeidslivet for den enkelte innvandrar, kompetanseheving hos kommunane, inkludering i samfunnet og førebygging. Innvandrarakar og flyktningar har lågare sysselsetjingsgrad enn befolkninga elles. I dag er resultatkravet for IMDi at 70 % av deltakarane i introduksjonsprogrammet skal vere i arbeid eller utdanning etter gjennomført program. Dei siste publiserte resultatane viste at 71 % av mennene og 50 % av kvinnene var i arbeid eller utdanning etter gjennomført program. For å lukkast med å auke opp sysselsetjingsgraden blir det avgjerande at integrering blir ein systematisk og integrert del av alt arbeidet som blir gjort i Vestland, og kopla til FN sine berekraftsmål. Eit av hovudprinsippa i berekraftsmåla er at ingen skal utelatast (Leaving no one behind). Det vil seie at dei mest sårbare gruppene må prioriterast, så som flyktningar, då dei er høgt representert blant dei som fortsett lever i fattigdom, har lågare kompetanse og er lågare representert i arbeidslivet. For å nå berekraftsmåla er det svært viktig å snu trendane og gjere noko med årsakene til fattigdom og ulikheit gjennom at fleire innvandrarakar deltek i arbeidslivet. Det at fylkeskommunane si rolle i kompetansepolitikken også er styrka, bidreg til å auke sysselsetjing blant innvandrarakar. Oppfølginga av arbeidet med regional kompetansepolitikk (jf eiga sak) er særdeles viktig her.

Utviklingsplanen for Vestland har fokus på FN sine berekraftsmål, og oppfølginga der vert sentralt for Vestland si langsiktige planlegging når det gjeld å bidra til å auke sysselsetjinga blant innvandrarakane, noko som vil vere eit positivt bidrag i å utvikle berekraftige byar og samfunn, eit robust næringsliv og god deltaking i samfunnslivet.

Fylkeskommunen må gå føre som eit godt døme, med å sikre tilgang til utdanning og kvalifisering til den lokale og regionale arbeidsmarknaden, og slik bidra til å auke opp sysselsetjingsgraden blant innvandrarakar.

Den aktuelle koronapandemien er utfordrande for heile breidda av arbeidsmarknaden, og vi må vere særleg merksame på dei utfordringane dette skaper for den delen av befolkninga som av ulike årsaker slit med å komme inn på arbeidsmarknaden (ufaglært, språkvanskar, m.m.). I tillegg må vi vidareføre og vidareutvikle ein inkluderande rekrutteringsstrategi og mangfaldsleiing til Vestland fylkeskommune.

Kompetansegap for innvandrarakar, utanforskap og låg deltaking i samfunnslivet

Ei av utfordringane næringsliv og kommunar i Vestland står ovanfor, er mangel på kvalifisert arbeidskraft. Samstundes veit vi at store grupper står utanfor arbeidslivet. Vestland fylkeskommune kan i enda sterkare grad bidra til å leggja til rette for at flyktningar blir kvalifisert til utdanning og arbeidsliv. Vi veit at mange av personane i denne gruppa manglar formell utdanning og at dei blir diskriminert på arbeidsmarknaden. Mangel på kvalifisert arbeidskraft vil kunne redusere tilgangen på nyetableringar, og dermed også gå utover verdiskapinga i samfunnet. Å stå utanfor arbeidslivet fører også lett til manglande deltaking i samfunnslivet elles. Konsekvensane av manglande deltaking i arbeidslivet er omfattande, både for den einskilde og for samfunnet som heilheit. Det å ikkje ha jobb gir dårleg økonomi, og fører ofte til dårlege levekår. I eit krevjande arbeidsliv er kostnadane ved å stå utanfor doble: I tillegg til å miste lønsinntekt, vert ein også stengt ute frå viktig kompetanseutvikling på arbeidsplassen. For å unngå dette, og å nå målet om like moglegheiter til å delta i verdiskaping og redusere fattigdom og ulikskap mellom grupper, er det avgjerande at kommunane lukkast med å kvalifisere flyktningane til arbeid og utdanning. Frå fleire instansar vert særleg peika på behovet for auka satsing på fag- og yrkesopplæring, noko som føreset eit tett og godt samarbeid mellom næringslivet, offentlege samarbeidspartnarar og sivilsamfunnet. Så veit vi også at mange innvandrarakar med høg utdanning og kompetanse har utfordringar med å få denne godkjent og eventuelt komplettert med nødvendig tilleggstudanning for å få innpass i norsk arbeidsliv.

Kontinuerleg arbeid for å utvikle og tilpasse introduksjonsprogram, kompetansekartlegging og karriereretleing, og tiltak for at høgt utdanna innvandrarakar skal kunne få godkjent si utdanning for bruk i Norge, er avgjerande i for at den enkelte flyktning/innvandrarakar skal finne sin plass i høve utdanning og arbeid, og for at vi som samfunn skal lukkast i å få til god integrering og inkludering.

Det er forventat at fylkeskommunen utarbeider planar som omfattar tiltak for å kvalifisere flyktningar og innvandrarakar til å møte regionale arbeidsmarknadsbehov. Dette vil involvere ulike fagområde og mange og ulike organisasjonar. Det vert viktig med målretta og effektiv kvalifisering av flyktningane. Ekstra viktig vert det å prioritere kvinner i arbeidet framover for å lukkast med kvalifiseringa. Dette vil kunne gjerast ved blant anna rettleing til kommunane og næringsliv, formidling av god praksis og legge til rette for godt samarbeid på tvers av sektorar og nivå. Etter fylkesrådmannen si vurdering må forventning om planforankring løysast gjennom oppfølging av vedtak i utviklingsplanen for Vestland, og dei planer som der skal utarbeidast.

Opp og nedbygging av busetjingskapasitet i kommunane

I dag er tilkomstala for flyktningar låge i forhold til tidlegare år. Dette gjer at Vestland har ein unik moglegheit til å kople busetting av flyktningar og behovet for arbeidskraft i kommunane på ein god måte. Det blir avgjerande å ha god kjennskap til kommunane og spesielt deira arbeid med kvalifisering, når vi skal rådje Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi) om kven som skal busette flyktningar. I 2020 er dei norske kommunane bedt om å ta imot 5120 flyktningar (av desse er 140 einslege mindreårige). Vestland skal busette 678 flyktningar. Vestland fylke har over tid busett relativt stor del einslege mindreårige flyktningar. Dette gir særlege utfordringar i dei kommunane som busett desse. Flyktningane er elles fordelt til kommunane etter eit sett med kriterium fastsett av Kunnskapsdepartementet. Kriteria vil kunne variere frå år til år. I 2020 var dei som følgjer:

- Flyktningar skal busettast i alle landsdelar – styrt og spreidd busetting.
- Resultat frå introduksjonsprogrammet over tid, samt moglegheitene for å få arbeid eller ta utdanning i regionen, skal tilleggast størst vekt.
- Kommunen sin kapasitet og kompetanse til å sikre godt integreringsarbeid skal vektleggast ved oppmodingar. Dette vert mellom anna vurdert med utgangspunkt i kommunane sitt innbyggjartal. Samanslegne kommunar vert særskilt vurdert.
- Som hovudregel skal ingen kommune oppmodast om færre enn 10 personar, med mindre det ligg føre særskilte forhold.
- Kommunar med integreringsmottak, inkludert samarbeidskommunar, skal vurderast særskilt for oppmoding om busetting.
- Det skal takast omsyn til beredskap for opp- og nedbygging av busettingskapasiteten, stabilitet i tenestetilbodet og evne til rask omstilling.
- Det skal, som hovudregel, ikkje busettast flyktningar i områder med særskilt høg del innvandrarakarbefolkning. Eit område nyttast her om ein kommune eller bydel.
- Det skal i størst mogleg grad sikrast kontinuitet i busettingsarbeidet.

Kor mange flyktningar IMDi ber den enkelte kommune om å ta i mot kvart år er basert på eit framtidig behov for busetting. Det er «*Nasjonalt utval for busetting av flyktningar og etablering og nedlegging av mottak samt omsorgssentra*» som fastset dette behovet på bakgrunn av prognoser over talet på asylsøkjjarar til Norge, prognosar over talet på innvilga asylsøknadar, prognosar over talet på overføringsflyktningar og andre internasjonale forpliktingar. I utvalet sit representantar frå både stat og kommune. Erfaringsmessig varierer busetjingsbehovet over tid. Ein av utfordringane vil då kunne vere opp- og nedbygging av busetjingskapasiteten i kommunane. Under er ein oversikt over busettinga i Norge dei siste åra:

Årstal	Anmodning Norge	Anmodning Vestland
2020	5120	678
2019	5350	732
2018	5350	670
2017	12714	1712
2016	18517	2477
2015	11185	1264

Ei anna utfordring vil kunne vere at dei nasjonale kriteria vert endra, til dømes at det skal busettast i alle kommunar i fylket. I dag er det busetting i 24 av 43 kommunar i Vestland. Det blir derfor viktig å ha god kunnskap og godt talmateriale om kommunane for å kunne takle variasjonar i tala. Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi) og SSB sit med talmateriale som fylkeskommunen må gjere seg nytte av i arbeidet. For effektive og gode vurderingar vil det også vere ein fordel om fylkeskommunane får direkte tilgang til IMDi sitt talmateriale på individnivå. Det nye lovforslaget opnar for dette. Her ligg også omsyn til personvern som må handterast etter gjeldande lovverk.

I samband med diskusjon om busetjing er det rett å presisere at også kommunar som ikkje buset no og dei kommande åra framover, arbeider med kvalifisering i høve tidlegare busetjing. Oppfølging av kommunane vil såleis vere ulik alt etter om dei skal busetje nye flyktningar, eller arbeider med oppfølging av tidlegare busette.

Proessen rundt busetjing går årleg, og fylkesrådmannen vil komme tilbake til dette i eiga sak. Erfaringsmessig veit vi at slike prosessar ofte går fort. Det vil såleis vere føremålstenleg om fylkestinget delegerer til fylkesutvalet å handsame eiga sak der vi vurderer og tilrår tal busetjingar i kommunane i Vestland fylke for 2021 og framover.

Frivillighet og samfunnsdeltaking

Frivillighet er ei viktig del i samfunnet i Norge og bidrar til ei stor verdiskaping. Frivillighet kan ha stor betydning for enkeltmenneske. Erfaring og undersøkingar viser eit mønster av lågare deltaking i frivilligheita blant innvandrarar enn blant befolkninga elles. Dette kan blant anna skuldast mangel på kulturforståing og også språklege barrierer. Også når det gjeld deltaking i politisk arbeid ser vi at innvandrarar er underrepresentert. For at alle skal kunne få like moglegheiter til å delta i samfunnslivet, må alle deler av lokalsamfunnet ta høgde for desse barrierane og finne vegar utom desse. Inkludering på sentrale livsarenaer bidrar til å oppretthalde eit samfunn med små ulikheiter, høg tillit, demokratisk forståing og god livskvalitet.

Fylkeskommunen har god kontakt både med det profesjonelle og det frivillige kulturlivet på brei basis, og med kommunane. Vi har såleis gode føresetnader for å løfte integreringsutfordringane inn i dei dialogane vi alt har, både i eksisterande kanalar og møteplassar, og ved å etablere nye dersom det skulle vise seg naudsynt. Begge dei regionale kulturplanane har inkluderingsperspektivet innarbeidd i sine satsingar, og gjennom aktiv bruk av økonomiske verkemiddel bidrar fylkeskommunen til inkludering i frivillig sektor og i kommunane. Vidare konkretisering av frivilligheita si rolle i integrering- og inkluderingsarbeidet vil komme i ny regional plan for kultur for Vestland.

Negativ sosial kontroll

Handlingsplanen «*Retten til å bestemme over eget liv*» mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2017-2020) danner grunnlaget for fagfeltet. Det å forebygge negativ sosial kontroll, kjønnslemlestelse og tvangsekteskap, inneber mellom anna at alle skal ha friheit til å velje. Dette gjeld utdanning, jobb, venner, klede og kjærestar. For at alle skal ha like rettigheter bør kompetansen hos dei som er i kontakt med ungdommen i kvardagen vere høg, så dei kan identifisere tilfelle av negativ sosial kontroll, kjønnslemlestelse og tvangsekteskap. Informasjon til dei utsette, og kompetanseheving av lærarar, mobbeombod og andre som jobbar med barn og ungdom blir derfor svært viktig i tida framover. IMDi etablerte ei ordning med minoritetsrådgjevarar knytt til dei vidaregåande skulane for nokre år sidan som jobbar med dette. 4 av desse er knytt til vidaregåande skular i Vestland; Eid vidaregåande skule,

Fyllingsdalen vidaregåande skule, Årstad vidaregåande skule og Bergen Katedralskule. IMDi har også tilsett fleire integreringsrådgivarar, som for tida er utplassert i Ankara, Amman, Islamabad og Nairobi og dette viser at det både er eit nasjonalt og internasjonalt satsingsområde.

Fylkeskommunen må halde seg oppdatert på utfordringar på feltet og utvikle eit godt samarbeid internt, og med kommunane, dei som er utsett for uretten og alle samarbeidspartnarane våre slik som Fylkesmannen, NAV, Ressurscenter om vald, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS), politi, krisesenter, interessegrupper, m.fl.

Fylkeskommunen som eigar av dei vidaregåande skulane må ha kontinuerleg fokus på kompetanseheving hos lærarane på dette feltet, og gjennom eit tett og godt samarbeid med minoritetsrådgivarane, integreringsrådgivarane, mobbeombod, m.fl.

Å ikkje lukkast med dette arbeidet, vil kunne virke negativt inn på andre område, slik som helse, deltaking i samfunnslivet, kvalifisering til arbeid og utdanning med meir. Det blir derfor viktig å satse på dette feltet for å gje alle like moglegheiter til å delta i samfunnslivet, ikkje minst innan utdanning og kvalifisering til arbeidslivet som viktig veg til eit liv i friheit.

4. Verkemiddel

Fylkeskommunen som ansvarleg for det regionale integreringsarbeidet. Erfaring og politisk kompetanse som ressurs

I ein situasjon der fylkeskommunen ser ut til å få eit lovfesta ansvar for det regionale integreringsarbeidet, er det viktig å peike på erfaringa fylkeskommunen alt har frå feltet, ikkje minst innan vidaregåande opplæring, og samarbeid med regionale aktørar som ein viktig ressurs. På same måte er den lange og omfattande erfaringa kommunane sit på i dette arbeidet (busetjing, kvalifiseringsarbeid og tilrettelegging for deltaking i samfunnslivet) ein viktig ressurs å spele på. Tilsvarende er mykje godt arbeid som vert gjennomført av frivillige organisasjonar og institusjonar. Fylkeskommunen skal i det vidare arbeidet spele gode kommunar og organisasjonar betre, vere ein bidragsytar og hjelpe kommunar og organisasjonar/institusjonar som har behov for det, og elles legge til rette for erfaringsutveksling, kunnskapsutvikling og nettverksarbeid.

Fylkeskommunen har også gjennom sitt politiske arbeid ei viktig rolle i å løfte utfordringar og moglegheiter som ligg regionalt og lokalt inn i dialogen med staten, og vere sterke talerøyr for utviklinga av ein god nasjonal integreringspolitikk.

Tilskotsordningar

Tilskotsordningane som er overført til Vestland fylkeskommunen vil vere med på å løyse nokre av utfordringane i arbeidet. Gjennom målretta bruk av tilskota får vi fleire sjølvstendige innvandrarar som deltek i arbeidslivet, klarar seg sjølv og bidrar til fellesskapet og dette vil vere avgjerande for å lukkast.

Dei økonomiske verkemidlane som følgjer oppgåvene, er knytt til stillingsressursar og tilskotsordningar (jobbsjansen del B, mentor- og traineordningar og etableraropplæring for innvandrarar). Vestland fylkeskommune søker også på utlyste nasjonale midlar på integreringsfeltet, til dømes «Tilskuddsordning for tilrettelegging av fagopplæring for voksne innvandrere» - ei ordning som ideelt sett burde vore lagt til fylkeskommunen i utgangspunktet.

Fylkeskommunen har oppretta ny tilskotsordning til «Inkludering og mangfald», retta inn mot frivillig sektor og institusjonar. Målet med tilskotsordninga er å stimulere til å bygge ned stengsler for, og sikre samfunnsdeltaking på brei basis, motverke utanforskap, bidra til variasjon og mangfald i tilbod og aktivitetar, og fremme kunnskap om og respekt for ulike kulturar, demokrati og menneskerettar. Inkluderingsperspektivet er også elles innarbeidd i tilskotsordningar i fleire sektorar i fylkeskommunen, i fagleg tenestetilbod, og utviklings- og rettleiingsarbeid.

Informasjon, rettleiing, plan- og utviklingsarbeid, berekraftsmåla, m.m.

Dei økonomiske verkemidlane fylkeskommunen sit på, må koplatt med informasjon, rettleiing og oppfølging av kommunane i deira direkte arbeid med integrering, og i dialog med frivillig sektor, med næringslivet og andre regionale aktørar, som t.d. fylkeskommunen sin løpande kontakt med regionalt partnerskap i høve kompetasepolitikk. Eit sentralt verkemiddel fylkeskommunen sit med, er å kople integreringsarbeidet tett til arbeidet med regional planstrategi og påfølgjande plan- og utviklingsarbeid. Dei skisserte forslaga til overordna mål for perioden 2020-24 i utviklingsplanen, og som er tett kopla til FN sine berekraftsmål, gir eit godt utgangspunkt for det vidare integreringsarbeidet i Vestland.

5. Vidare arbeid

Fylkesrådmannen legg opp til god dialog med alle involverte; kommunane i fylket og regionale aktørar, m.fl. der vi presenterer fylkeskommunen sine nye oppgåver, arbeider med forventningsavklaringar, har tid til erfaringsutveksling og hente innspel til utviklinga av ein tydeleg regional integreringspolitikk. Den aktuelle koronasituasjonen legg nokre avgrensingar på nettverksarbeid, og vil også ha innverknad på tilknytning til arbeidslivet for enkeltpersonar.

I det kortsiktige arbeidet vert integrerings- og inkluderingsperspektivet innarbeidd i politikkkutforminga på tvers i organisasjonen, og i gjennom mål og tiltak i handlingsplan/ budsjett for 2021. Den meir langsiktige politikkkutforminga skjer gjennom utviklingsplan for Vestland og dei planer som vert vedtekne utarbeidde som oppfølging av denne.

Vestland fylkeskommune kan også ta ei rolle i inkluderingspolitikken ved å vere eit førebilete ved å gi innvandrarar plass i arbeidsstokken innan dei ulike fag- og sektorområde fylkeskommunen har ansvar for.

Fylkeskommunen er i ein unik posisjon til å ta fatt i og utvikle integreringsfeltet. Vi er ein stor organisasjon med brei kompetanse. Vi kjenner utfordringane i fylket, og vi sit med eit sett verkemiddel som rett brukt vil kunne gi gode resultat. Vi må heile tida ha i mente at det vi gjer skal komme enkeltindivid til gode. Gjennom å bygge enkeltindivid, bygger vi også samfunn.

Vedtakskompetanse: Fylkestinget.

Økonomi: Vert avklart i årlege budsjett/økonomiplan.

Klima: Ikkje relevant

Folkehelse: Regional plan for folkehelse 2014-2025 – fleire gode leveår for alle. Integrering har positiv verknad på folkehelsa.

Regional planstrategi: Forslag til utviklingsplan for Vestland har fleire mål og strategiar som er viktige i eit integreringsperspektiv. Integrering og inkludering er gjennomgåande tema i oppfølging av utviklingsplan for vestland.

6. Konklusjon

Fylkesrådmannen viser til informasjon over om nye oppgåver til fylkeskommunen, og dei utfordringane og moglegheitene som ligg i desse, og inviterer fylkestinget til å gjere vedtak i tråd med forslaget.

Forslag til *Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven)* som vart lagt fram 24.04.2020 lovfestar fylkeskommunen sitt ansvar for den regionale integreringspolitikken; jf § 4 i lovforslaget.

Vestland fylkeskommune har høge ambisjonar på integreringsfeltet, og vil utvikle ei tverrsektoriell tilnærming til oppgåveløysinga internt i fylkeskommunen, og i samarbeid med regionale samarbeidspartar, kommunane og frivillig sektor.

Mål og strategiar som er formulert i forslag til utviklingsplan for Vestland legg eit godt grunnlag for å ta tak i, og arbeide med dei utfordringane som ligg innan integreringsfeltet.

Fylkeskommunen sitt arbeid på integreringsfeltet vert konkretisert nærane i arbeid med budsjett og handlingsplan for 2021.